

V Bruseli 2. októbra 2025
(OR. en)

13244/25

SOC 625
EMPL 412
GENDER 177
ANTIDISCRIM 86
JAI 1316
DROIPEN 109

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	12756/1/25 REV 1
Predmet:	Návrh záverov Rady o násilí na ženách a domácom násilí: prevencia, včasné odhaľovanie a intervencia – <i>schválenie</i>

1. Predsedníctvo vypracovalo návrh záverov Rady o násilí na ženách a domácom násilí: prevencia, včasné odhaľovanie a intervencia.
2. Tieto závery skúmala pracovná skupina pre sociálne otázky 3. júla, 4. septembra a 22. septembra 2025.

3. O návrhu znenia, ktorý sa uvádza v prílohe k tejto poznámke, sa dosiahla principiálna dohoda.
 4. Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby návrh záverov uvedený v prílohe k tejto poznámke postúpil Rade EPSCO na schválenie na jej zasadnutí 17. októbra 2025.
-

**Návrh záverov Rady o násilí na ženách a domácom násilí: prevencia, včasné odhaľovanie
a intervencia**

KONŠTATUJÚC, ŽE

1. rodová rovnosť a ľudské práva sú jadrom európskych hodnôt. Rovnosť medzi ženami a mužmi predstavuje základné právo a základnú hodnotu Európskej únie a je zakotvená v zmluvách a v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“);
2. v článku 8 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa uvádza, že Únia sa vo všetkých svojich činnostiach „zameriava na odstránenie nerovností a podporu rovnoprávnosti medzi mužmi a ženami“;
3. v charte sa uvádza, že „rovnosť medzi ženami a mužmi musí byť zabezpečená vo všetkých oblastiach“ a že „každý má právo na rešpektovanie svojej telesnej a duševnej nedotknuteľnosti“;
4. násilie na ženách a domáce násilie majú pôvod v historickej a štrukturálnej nerovnosti v mocenských vzťahoch medzi ženami a mužmi vrátane sexizmu. Ide o formy rodovo podmieneného násilia, ktoré páchajú prevažne muži na ženách a dievčatách. Predchádzanie násiliu na ženách a domácemu násiliu a boj proti nim je spoločenskou zodpovednosťou, keďže násilie oslabuje rodovú rovnosť a právo žien a dievčat na rovnosť vo všetkých oblastiach života, bráni ich rovnakej účasti na živote spoločnosti a na trhu práce a môže viesť k vážnym zdravotným alebo bezpečnostným následkom a dokonca k úmrtiam. Riziko rodovo motivovaného násilia sa výrazne zvyšuje v krízových situáciách a konfliktoch. Spoločnosť bez násilia na ženách a domáceho násilia bude nielen zdravšia a bezpečnejšia, ale aj istejšia, prosperujúcejšia a demokratickejšia;

5. násilie na ženách a domáce násilie majú mnoho rôznych foriem, ktoré zahŕňajú fyzické, psychologické, sexuálne, ekonomické násilie, násilie páchané za pomoci technológií, mrzačenie ženských pohlavných orgánov, nútené manželstvo, násilie páchané v mene cti a femicídu. Medzi vzorce spojené s násilím na ženách a domácim násilím patrí aj nátlaková kontrola;
6. v odôvodnení 6 smernice (EÚ) 2024/1385 o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násiliu sa uznáva, že násilie na ženách a domáce násilie sa môžu ešte prehlbovať, ak je osoba diskriminovaná na základe kombinácie pohlavia a akéhokoľvek iného dôvodu alebo dôvodov diskriminácie uvedených v článku 21 charty; Niektoré obete môžu navyše čeliť zvýšenému riziku násilia v závislosti od ich osobitných okolností vrátane tých, ktoré sa spomínajú v odôvodnení 71 uvedenej smernice;
7. Eurostat, Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) a Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) v prieskume EÚ o rodovo motivovanom násilí z roku 2024 konštatujú, že hoci väčšina žien, ktoré zažili násilie, o tom informovala blízku osobu, len jedna z piatich sa obrátila na poskytovateľa zdravotnej starostlivosti alebo sociálnych služieb a len jedna z ôsmich nahlásila incident polícii. To znamená, že ústrednú úlohu môžu zohrávať tzv. prizerajúci sa (*bystanders*) tým, že reagujú, keď sa dozvedia o násilí na ženách alebo domácom násilí alebo keď majú na takéto násilie podozrenie, okrem iného aj poskytnutím pomoci alebo podpory obeti násilia. V pozícii prizerajúceho sa, ktorý buď vie, alebo má podozrenie, že dochádza k násiliu, sa môže ocitnúť ktokoľvek. Na zabezpečenie toho, aby ľudia vedeli, ako odhaľovať príznaky násilia, kde nájsť pomoc a ako najlepšie reagovať alebo zasiahnuť, je preto nevyhnutné zvyšovať povedomie a zabezpečiť vzdelávanie obyvateľstva ako celku;
8. deti, ktoré sú vystavené násiliu na ženách a domácejmu násiliu alebo sú svedkami takéhoto násilia vo svojej rodine alebo domácnosti, sú samy obeťami násilia a hrozia im dlhodobé problémy s telesným a duševným zdravím, čo im môže brániť v účasti na živote spoločnosti vrátane vzdelávania. Okrem toho čelia väčšiemu riziku, že budú v budúcnosti vzt'ahoch vystavení násilnému správaniu, alebo že budú násilné správanie prejavovať ony samy;

9. rodová rovnosť a odmietanie násilia na ženách a domáceho násilia sú neoddeliteľne späté. Inštitút EIGE vo svojom indexe rodovej rovnosti 2024 konštatuje, že „keď je rodová rovnosť na vysokej úrovni, ľudia majú menšiu tendenciu súhlasiť s násilím páchaným na ženách“, čo „poukazuje na to, že pokrok smerom k rodovo rovnnej EÚ je kľúčom k odstráneniu násilia páchaného na ženách“;
10. Európska komisia v marci 2025 predstavila svoju dlhodobú víziu dosiahnutia rodovej rovnosti vo svojom Pláne pre práva žien, v ktorom stanovila kľúčové zásady a politické ciele, a to aj pokiaľ ide o predchádzanie všetkým formám násilia páchaného na ženách a dievčatách a boj proti nim;
11. ženy a dievčatá sú neprimerane vystavené všetkým formám rodovo motivovaného násilia vrátane jeho najextrémnejších a najbrutálnejších prejavov, ako je femicída. Muži a chlapci môžu byť tiež obeťami domáceho násilia a v tejto súvislosti môžu čeliť rodovo špecifickým výzvam, keďže rodové stereotypy a škodlivé sociálne normy ich môžu odrádzať od toho, aby sa zdôverili blízkej osobe, aby vyhľadali liečbu alebo pomoc alebo aby svoju situáciu nahlásili;
12. podľa preambuly smernice (EÚ) 2024/1385 o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násiliu by členské štáty „mali prijať opatrenia, ktoré budú predchádzať šíreniu škodlivých rodových stereotypov s cieľom odstrániť predstavy o podriadenosti žien alebo stereotypných rolách žien a mužov. Mohli by k nim patriť aj opatrenia zamerané na to, aby kultúra, zvyky, náboženstvo, tradícia alebo česť neboli dôvodom k obhajobe ani neviedli k miernejšiemu postihovaniu trestných činov násilia na ženách alebo domáceho násilia.“;

13. na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni sa v boji proti násiliu na ženách a domácemu násiliu dosiahol významný pokrok vrátane prijatia smernice (EÚ) 2024/1385 o boji proti násiliu na ženách a domácemu násiliu a pristúpenia EÚ k Istanbulskému dohovoru. Tento neprijateľný jav je však stále rozšírený a nedostatočne nahlasovaný. Preto sú potrebné ďalšie opatrenia, najmä opatrenia na zlepšenie prevencie a včasného odhaľovania násilia, ako aj rizika násilia a opatrenia na podporu zásahov proti nemu pred jeho eskaláciou;
14. v tomto období sa končí platnosť rôznych strategických rámcov, ktoré sú relevantné z hľadiska rodovej rovnosti, vrátane týchto oznámení Komisie: Stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, Akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť III a Akčný plán EÚ pre ženy, mier a bezpečnosť (2019 – 2024), ako aj Akčný plán EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025 a Stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025;
15. tieto závery nadväzujú na predchádzajúce úsilie a politické záväzky Rady Európskej únie, Komisie, Európskeho parlamentu a príslušných zainteresovaných strán v tejto oblasti vrátane dokumentov uvedených v prílohe.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY v súlade so svojimi právomocami a s prihliadnutím na vnútroštátne okolnosti:

16. pri vykonávaní smernice (EÚ) 2024/1385 o boji proti násiliu na ženách a domácemu násiliu náležite zohľadnili význam prevencie, včasného odhaľovania a intervencie. V záujme toho a s cieľom riešiť problém nedostatočného nahlasovania je mimoriadne dôležité vypracovať a zaviesť účinné opatrenia na nabádanie každého, kto vie, alebo má v dobrej viere podozrenie, že došlo k prípadom násilia na ženách alebo domáceho násilia, alebo že takéto násilné činy možno očakávať, aby takéto prípady nahlásil príslušným orgánom bez toho, aby sa musel obávať negatívnych dôsledkov;

17. podporovali odbornú prípravu pracovníkov v príslušných oblastiach vrátane tých, ktorí pracujú s menšinovými a ťažko prístupnými komunitami alebo s ľuďmi v zraniteľných situáciách, ako aj zvyšovanie povedomia a vzdelávanie obyvateľstva ako celku vrátane prizeraúcich sa, pokiaľ ide o prístup k informáciám a poradenstvu o bezpečných a účinných spôsoboch vyhľadávania pomoci a poskytovania podpory alebo iného zasahovania v prípadoch násilia alebo vnímaného rizika násilia;
18. podporovali medziodvetvové partnerstvá, odbornú prípravu, koordináciu a spoluprácu medzi všetkými relevantnými aktérmi, aby napríklad zdravotnícki pracovníci, polícia, justičné orgány, pedagógovia, sociálne služby, krízové centrá, útulky pre ženy, služby na ochranu detí a občianska spoločnosť dokázali čo najskôr odhaliť riziká a príznaky rôznych foriem násilia na ženách a domáceho násilia vrátane fyzického, psychologického, sexuálneho, ekonomického násilia, násilia páchaného za pomoci technológií, násilia páchaného v mene cti, mrzačenia ženských pohlavných orgánov, nútených manželstiev a femicídy, ako aj nátlakovej kontroly a aby dokázali včas zasiahnuť, a to aj prostredníctvom nahlásovania;
19. prijali opatrenia na podporu posilnenia ekonomického postavenia a finančnej nezávislosti žien okrem iného zlepšením ich integrácie do spoločnosti a trhu práce, pričom treba mať na pamäti, že finančná nezávislosť žien môže zlepšiť ich schopnosť opustiť alebo ukončiť násilný vzťah alebo situáciu, čím sa zabráni ďalšej eskalácii násilia;
20. podporovali rozvoj nástrojov a odbornej prípravy pre zdravotníckych pracovníkov, opatrovateľov a sociálnych pracovníkov s cieľom pomôcť im odhaľovať prípady násilia na tehotných ženách a mladých rodičoch, pričom treba mať na pamäti, že násilie sa môže v čase tehotenstva a okolo pôrodu vystupňovať, že tehotenstvo poskytuje príležitosť na zásah vďaka intenzívnejšiemu kontaktu medzi obeťami, páchatelmi a zdravotníckymi pracovníkmi, sociálnymi pracovníkmi a opatrovateľmi a že obdobie okolo tehotenstva a pôrodu môže byť vhodným momentom na zasiahnutie a zastavenie násilného správania;

21. prijali opatrenia na ochranu a podporu detí, ktoré žijú v prostredí, v ktorom dochádza k násiliu na ženách alebo domácejmu násiliu alebo v ktorom takéto násilie hrozí, ako aj detí, ktoré prišli o rodiča v dôsledku femicídy alebo násilia zo strany intímneho partnera, s cieľom zohľadniť skutočnosť, že takéto deti sú svojim spôsobom tiež obeťami, a znížiť riziko toho, že sa u nich neskôr v živote vyvinie násilné správanie alebo že sa samotné stanú znova obeťami;
22. zvyšovali povedomie, najmä medzi deťmi a mladými dospelými, o rodovej rovnosti a o zdravých vzťahoch a kultúre súhlasu vrátane konsenzuálnych sexuálnych vzťahov, ako aj o príznakoch, rozsahu a dôsledkoch násilia páchaného na ženách a dievčatách a domáceho násilia online aj offline, a aby zabezpečili, že budú mať počas celého vývoja prístup k pomoci, usmerňovaniu a podpore primeranej ich veku;
23. propagovali dostupné programy na zaobchádzanie s páchatel'ami, do ktorých sa vo vhodných prípadoch zapájajú aj ich rodiny a ktoré zahŕňajú záruky na zabránenie opakovanej viktimizácii, s cieľom podporiť rehabilitáciu páchatel'ov a zastaviť ich násilné správanie, ako aj s cieľom prelomiť medzigeneračný cyklus násilia.

VYZÝVA EURÓPSKU KOMISIU A ČLENSKÉ ŠTÁTY, aby v súlade so svojimi príslušnými právomocami a vo vhodných prípadoch so zapojením Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť (EIGE) a Agentúry Európskej únie pre základné práva (FRA):

24. zlepšili zber, analýzu, zverejňovanie a využívanie údajov o násilí na ženách a domácom násilí a o dôsledkoch takéhoto násilia pre obeť a spoločnosť a zabezpečiť, aby tieto údaje boli rozčlenené aspoň podľa pohlavia a vekovej skupiny (dieťa/dospelý) obeť a páchateľa a aby vo vhodných a relevantných prípadoch zahŕňali vzťah medzi obeťou a páchateľom, ako aj druh trestného činu, aby sa mohli prijať cielené opatrenia založené na dôkazoch, pričom sa zohľadní aj skutočnosť, že násilie na ženách a domáce násilie sa môžu ešte prehlbovať, ak je osoba diskriminovaná na základe kombinácie pohlavia a akéhokoľvek iného dôvodu alebo dôvodov diskriminácie uvedených v článku 21 charty, a že niektoré obeť môžu čeliť zvýšenému riziku násilia v závislosti od osobitných okolností vrátane tých, ktoré sa uvádzajú v odôvodnení 71 smernice o boji proti násiliu na ženách a domácejmu násiliu;
25. vzhľadom na to, že deti, ktoré sú svedkami násilia, sú svojím spôsobom tiež obeťami, zrealizovali štúdie o násilí na ženách alebo domácom násilí, ktorého svedkami sú deti, pričom sa zamerajú aj na rozsah tohto javu a jeho dlhodobý vplyv na dotknuté deti, a aby zvyšovali povedomie o problematike svedkov násilia;
26. podporovali výskum, inováciu, vzdelávanie a výmenu najlepších postupov v oblasti boja proti všetkým formám násilia na ženách a domáceho násilia prostredníctvom prevencie, včasného odhaľovania a intervencie;

27. prijali a vykonávali akčné plány na boj proti násiliu na ženách a domácomu násiliu vrátane opatrení na podporu prevencie, včasného odhaľovania a intervencie a zabezpečili, aby tieto plány boli multidisciplinárne, realizovateľné a primerane financované a aby sa počas vypracúvania týchto plánov zmysluplne konzultovalo s občianskou spoločnosťou vrátane organizácií žien;
28. zvyšovali povedomie spoločnosti ako celku, najmä vo vzdelávacích zariadeniach, o násilí na ženách a domácom násilí vrátane jeho rozsahu a dôsledkov, pričom je potrebné, aby sa osobitná pozornosť venovala úlohe prizeraúcich sa a ich schopnosti zasiahnuť a aby sa pritom zameralo na ženy i mužov;
29. aktívne uľahčovali a presadzovali zapojenie mužov a chlapcov ako osôb, ktoré môžu prispieť k zaisteniu rodovej rovnosti a mať z nej prospech, a to aj prostredníctvom opatrení na boj proti rodovým stereotypom a škodlivým sociálnym normám online aj offline a opatrení na zapojenie mužov a chlapcov do prevencie, včasného odhaľovania a intervencie, pričom treba mať na pamäti, že deti sú od útleho veku vystavené rozšírenému stereotypnému, objektivizujúcemu a sexualizujúcemu zobrazovaniu dievčat a žien online aj offline, čo môže prispievať k pretrvávaniu škodlivých rodových úloh a postojov a k zľahčovaniu rodovo motivovaného násillia, najmä násillia na ženách a dievčatách; podporovali opatrenia na posilnenie duševného zdravia všetkých a bojovali proti rodovým stereotypom a negatívnym sociálnym normám vrátane tabu, ktoré odrádzajú ženy a dievčatá, ale najmä mužov a chlapcov, od preukazovania zraniteľnosti, čím sa obmedzuje ich schopnosť vyhľadať podporu, keď ju potrebujú, a to aj v situáciách, keď je násillie namierené proti nim alebo ak sa obávajú, že by sa mohli dopustiť násillia.

VYZÝVA EURÓPSKU KOMISIU, ABY:

30. v budúcnosti zahrnúla opatrenia na boj proti násiliu na ženách a domácemu násiliu online aj offline vrátane opatrení na prevenciu, včasné odhaľovanie a intervenciu, ako sa uvádza v týchto záveroch, do navrhovania strategických dokumentov, ako je samostatná stratégia pre rodovú rovnosť na vysokej úrovni na obdobie po roku 2025, pričom tieto dokumenty budú zahŕňať ciele opatrenia aj systematické začleňovanie rodového hľadiska do politík a činností EÚ.
-

Referenčné dokumenty

1. Právne predpisy EÚ

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1385 zo 14. mája 2024 o boji proti násiliu na ženách a domácemu násiliu

2. Rada

Závery Rady o odstránení násilia páchaného na ženách v Európskej únii (6585/10)

Závery Rady o boji proti násiliu na ženách a poskytovaní podporných služieb pre obe domáceho násilia (17444/12)

Závery Rady o predchádzaní všetkým formám násilia páchaného na ženách a dievčatách, vrátane mrzačenia ženských pohlavných orgánov, a boj proti nim (9543/14)

Závery Rady o sociálno-ekonomickom vplyve ochorenia COVID-19 na rodovú rovnosť (8878/21)

Závery Rady o posilnení ekonomického postavenia a finančnej nezávislosti žien ako cesty ku skutočnej rodovej rovnosti – schválenie (8957/24)

Závery Rady o posilňovaní duševného zdravia žien a dievčat presadzovaním rodovej rovnosti (16366/24)

Závery Rady o presadzovaní rodovej rovnosti v digitálnom veku ovplyvnenom umelou inteligenciou: 6. horizontálne preskúmanie vykonávania Pekinskej akčnej platformy zo strany členských štátov a inštitúcií EÚ (9984/25)

3. Európska komisia

Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, (6678/20, referenčné číslo Komisie: COM(2020) 152 final)

Únia rovnosti: stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025, (13081/20, referenčné číslo Komisie: COM(2020) 698 final)

Plán pre práva žien, (6756/25, referenčné číslo Komisie: COM(2025) 97 final)

4. Európsky parlament

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 16. septembra 2021 s odporúčaniami pre Komisiu o určení rodovo motivovaného násillia za novú oblasť trestnej činnosti uvedenú v článku 83 ods. 1 ZFEÚ (2021/2035(INL))

5. Eurostat, Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) a Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE).

Prieskum EÚ o rodovo motivovanom násillí (2024)

6. Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE)

Násillie zo strany intímneho partnera a intervencia svedkov: aké sú rozhodujúce faktory? (2020)

Boj proti kybernetickému násilliu na ženách a dievčatách (2022)

Index rodovej rovnosti (2024)

https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2024-tackling-violence-against-women-tackling-gender-inequalities?language_content_entity=en

7. Organizácia Spojených národov

Pekinská deklarácia a akčná platforma (program OSN pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien) Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW)

8. Rada Európy

Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor) (CETS č. 210)

9. Iné

Vplyvy domáceho násilia na deti

(Úrad pre zdravie žien, Ministerstvo zdravotníctva a sociálnych služieb USA, 2024)

<https://womenshealth.gov/relationships-and-safety/domestic-violence/effects-domestic-violence-children#references>
